

ІГРИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Іноземна мова виступає водночас предметом та засобом навчання, розкриває особистісний потенціал, враховуючи індивідуальні особливості кожної дитини. У процесі навчання англійської мови у школярів формуються вміння спілкуватись у межах комунікативного мінімуму, відтак завданням вчителя початкової школи є сформувати культуру спілкування і ввести у процес навчання іноземної мови позитивне сприйняття світу дитинства. Гармонійно та вдало поєднуються виховання та навчання англійської мови за допомогою гри. Гра виступає основою реалізації навчального процесу, допомагає вчителю зацікавити дітей та викликати позитивне сприйняття мовного матеріалу.

Аналіз останніх наукових досліджень свідчить про те, що навчання за допомогою гри на уроках англійської мови у початковій школі з методичного і лінгвістичного погляду є важливим аспектом, який пришвидшує інтелектуальний розвиток учнів, сприяє засвоєнню ними іншомовного матеріалу. Вивчення ігрового методу розглянуто у працях таких учених як Е. Аргустанянц, І. Андрійко, Г. Бородіна, Л. Виготський, В. Гриньова, Г. Гусак, В. Демидова, Л. Журба, І. Зварич, О. Колесникова, Г. Фролова, Т. Шкваріна та ін.

Однак, не зважаючи на численні дослідження проблеми ролі та особливостей використання гри у початковій школі, на нашу думку, не достатньої досліджено питання впровадження методу гри на уроках англійської мови у початковій школі.

Метою статті є висвітлення методу гри як ефективного методу навчання на уроках англійської мови у початковій школі для гармонійного та повноцінного розвитку особистості молодшого школяра, збагачення його інтелектуальної, моральної, вольової та соціальної сфер у процесі оволодіння основами іншомовного спілкування.

Інтенсифікація навчального процесу ставить задачу пошуку методів, прийомів та засобів підтримки в молодших школярів інтересу до іншомовного матеріалу і активізації їхньої діяльності на перший план. Ефективним способом рішення цієї задачі є використання ігор. Навчання англійської мови за допомогою гри допомагає розвивати та виховувати дитину, реалізуючи вже сформовані якості для засвоєння мінімального обсягу англійської мови та вмінь. На думку І. Носаченко, «процес навчання англійської мови можна розглянути як засіб розвитку дитини в соціумі, що допомагає розкрити її особистісний потенціал. Виховання дітей молодшого шкільного віку засобами англійської мови забезпечує повноцінний розвиток дитини, формування особистості, реалізацію виховних, розвиваючих, освітніх та практичних цілей» [4, с. 110].

Про навчальну функцію гри відомо вже давно. Використовуючи її як засіб навчання відомі педагоги (К. Віттенберг, Є. Негневицька, Г. Рогова, Т. Шкваріна, І. Шолпо та ін.) стверджували, що в ній закладені великі потенційні можливості. Відомо, що ігрові форми роботи на уроці активізують діяльність учнів, дають змогу виявити розумові та творчі здібності дітей [4, с. 16].

На уроці ми маємо справу з навчальними іграми, наприклад: «Do you know the alphabet?», «Show the letter», «Game with the ball», що на відміну від розважальних, мають специфічну методичну мету, яку вчитель повинен завжди чітко собі уявляти, однак ні в жодному разі не слід показувати учням, що його цікавить дидактичний підтекст. Він повинен сміятися і радіти разом з учнями, підкреслюючи тим самим, що його цікавить ігровий зміст вправи, а не навчальний. Якщо вчитель розкриє учневі мету, то гра перетвориться у звичайну вправу. Для вчителя ж будь-яка навчальна гра – це перш за все вправа [1, с. 265].

Вітчизняний психолог Л. Виготський вказував: «Гра – унікальний феномен загальнолюдської культури, її джерело і вершина» [2, с. 45]. Ні в яких видах діяльності людина не демонструє такого самозабуття, оголення своїх психофізіологічних, інтелектуальних здібностей, як у грі. Гра – регулятор усіх життєвих позицій дитини. Як вважає Т. Шкваріна, сам факт, що гра пробуджує інтерес і активність дітей, дає їм можливість проявити себе в цікавій для них діяльності, сприяє більш швидкому і надійному запам'ятовуванню іншомовних слів та речень [5, с. 23]. Зауважено, що гра – це «певна ситуація, яка багаторазово повторюється, і кожен раз у новому варіанті» [3, с. 67]. У ході гри виникає змагання, а бажання перемогти мобілізує думку гравців. Мовленнєве спілкування, яке включає не лише власне мовлення, але і жести, міміку, має чітко вмотивований характер. Для мови гри, не дивлячись на деяку запрограмованість, характерна також спонтанність, оскільки перемога залежить від точної та швидкої реакції, правильних та дотепних відповідей.

Таким чином, ми розглядаємо гру як варіативно-ситуативну мовленнєву вправу, в ході якої учні набувають досвіду спілкування. Тому гра має бути невід'ємним елементом кожного уроку й ні в якому разі не протиставлятися «головній» частині уроку.

Ігри можна використовувати на всіх етапах навчання іноземної мови у загальноосвітній школі, однак зміст мовного матеріалу та характер завдань мають бути підібрані відповідно до віку школярів і рівня підготовки певного класу. На початковому етапі навчання особливої уваги заслуговують ігри на просте сприймання і відтворення матеріалу, а на наступному – на розвиток в учнів умінь виявляти, зіставляти і порівнювати явища та факти; аналізувати і узагальнювати їх, робити правильні висновки тощо. Гру підбирає вчитель, бо лише він може вирішити, що краще запропонувати учням. Ретельно продумана і добре проведена гра

полегшує вивчення і закріплення мовного матеріалу (фонетики, лексики, граматики) та сприяє формуванню відповідних умінь і навичок.

Отже, ігри на уроках іноземної мови сприяють передачі накопиченого досвіду, одержанню нових знань з іноземної мови, правильній оцінці вчинків, розвитку іншомовних навичок спілкування, сприйняття, пам'яті, мислення, уяви, емоцій, виховання колективізму, активності, дисциплінованості, спостережливості, уважності тощо. Крім того ігри мають величезну методичну цінність, цікаві як учителю, так і учню. Ігри сприяють ефективному засвоєнню іншомовного матеріалу, поліпшенню загального настрою в класі, а також подоланню психологічних бар'єрів, як у самому класі, так і між класом і педагогом. Таким чином, гра додає навчальному спілкуванню комунікативної спрямованості, зміцнює мотивацію до вивчення іноземної мови і значно підвищує якість оволодіння. Надалі плануємо дослідити питання впровадження сучасних інноваційних технологій навчання на уроках англійської мови у початковій школі.

Список використаних джерел:

1. Віттенберг К. Повний курс англійської мови в ДНЗ. 1-й рік навчання / К. Віттенберг, І. Білоущенко. – Х. : Основа, 2010. – 384 с.
2. Выготский Л. С. Воображение и творчество в детском возрасте / Л. С. Выготский. – М. : Просвещение, 1991. – 234 с.
3. Коньшева А. В. Английский для малышей : стихи, песни, игры, рифмовки, инсценировки, утренники / А. В. Коньшева. – СПб. : КАРО, 2004. – 160 с.
4. Носаченко І. Системний підхід до використання рольових ігор у навчанні / І. Носаченко // Неперервна професійна освіта : теорія і практика. – 2002. – № 2. – С. 107–111.
5. Шкваріна Т. М. Англійська мова для дітей : програма, метод. реком. / Т. М. Шкваріна. – К. : Шк. світ, 2008. – 112 с.